

Gratis weggeven van klimaattechnieken werkt juist contraproductief

Menno van der Veen en Bram de Jonge stellen voor octrooien op klimaattechnologie vrij te geven (Opiniepagina, 6 januari). Maar zonder octrooien kunnen bedrijven vrijwel geen toepasbare klimaattechnologieën ontwikkelen. Het klimaatfonds dat de auteurs voorstellen, kan beter worden gebruikt om bedrijven te vergoeden voor goedkoper of kosteloos gebruik van hun technologie in ontwikkelingslanden.

Na een uitvinding zijn vrijwel altijd nog vele jaren innovatiewerk en vele miljoenen euro's nodig voordat er sprake is van een toepasbare techniek. Dit geldt vooral voor de doorbraaktechnologieën die nu nodig zijn om voortgang te maken op milieugebied. Het zijn onzekere ontwikkelingstrajecten, omdat er vaak beperkt praktijkervaring beschikbaar is waardoor projecten geregeld moeten worden bijgesteld of financieel niet haalbaar blijken. Zonder octrooien hebben bedrijven niet het exclusieve recht om hun uitvinding te gebruiken, waardoor ze onvoldoende zekerheid hebben over de mogelijkheden hun investeringen terug te verdienen. En zonder deze zekerheden nemen bedrijven het risico niet om een ontwikkelingstraject te starten. Voor beursgenoteerde bedrijven wordt het risico al snel te groot. Bovendien zijn (durfkapitaal) investeerders in zo'n situatie niet bereid geld te steken in een (startend) innovatief bedrijf.

Er is nog een andere reden om het octrooisysteem te handhaven. Zonder octrooisysteem moeten ondernemingen hun technologie zoveel mogelijk geheimhouden, waardoor anderen niet van de ontwikkelde kennis gebruik kunnen maken. Verder belemmert geheimhouding een goede samenwerking tussen kennisinstellingen en bedrijven en komt publiek-private samenwerking niet van de grond. Het octrooisysteem zorgt er juist voor dat uitvindingen openbaar worden gemaakt waardoor de kennis beschikbaar komt en verdere innovatie wordt gestimuleerd.

Het klimaatprobleem is een wereldwijde uitdaging. Technologie die kan bijdragen aan een oplossing moet dan ook wereldwijd kunnen worden ingezet. Het moet gestimuleerd worden dat deze technologieën wereldwijd beschikbaar komen, dus ook voor ontwikkelingslanden. Een bonus uit een klimaatfonds voor de eigenaren van die technologieën voor het beschikbaar stellen aan minder draagkrachtige economieën kan een geschikt instrument zijn en is de moeite van het onderzoeken waard. Maar, zo'n bonus moet dus vooral een vergoeding zijn voor de investeringen in onderzoek en ontwikkeling van bedrijven. Met een goed octrooisysteem en een slim opgezet klimaatfonds kunnen we twee vliegen in één klap slaan.

DRS. ROB T.A. JANSSEN
Verbonden aan Scalable Life Sciences te Zoetermeer

DR. JULIUS S. COHEN
Europees octrooigemachtigde